

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
PARTICIPATORY MANAGEMENT BY SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE UBON RATCHATHANI PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

¹ชัยยพล พสุรัตน์บรรจง, ²ลออ วิลัย, ³สมุทร สมปอง และ ⁴สมกิต บุญยะโพธิ์

¹Chaiyapont Pasurathbunjong, ²Laor Wilai,

³Samoot Sompong and ⁴Somgit Boonyapo

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ประเทศไทย

Western University, Thailand

¹Mail bigsu.kbg@gmail.com, ²Mail pun-pun28@hotmail.com

³Mail samoot.1958@gmail.com, ⁴Mail boonyapo2499@gmail.com

Received: May 20, 2026;

Revised: July 1, 2026;

Accepted: July 9, 2026

บทคัดย่อ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยจำแนกตามสถานบุคคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 462 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน จากกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า

¹อาจารย์, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

²อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

³อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

⁴อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มี 3 ตอน ค่าความเชื่อมั่นของการทดสอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นค่าแอลฟา 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลทำการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ คำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายข้อทุกด้านอยู่ในระดับมาก เลี่ยงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ประสบการณ์ พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ผู้บริหารโรงเรียน

Abstract

Participatory Management of School Administrators in Schools under the Ubon Ratchathani Provincial Administrative Organization: This study aims to examine and compare the opinions of teachers regarding participatory management among school administrators in schools under the Ubon Ratchathani Provincial Administrative Organization. This is a survey research categorized by personal status. The research population consists of 462 educational personnel. The sample size is determined using the Krejcie & Morgan table for sample size determination. The research instrument is a three-part rating scale questionnaire with a reliability coefficient of alpha 0.97. Data analysis was performed using a computer to calculate frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test. Research Summary Teachers' opinions regarding participatory management by school administrators: Overall and in each individual aspect, all areas were at a high level. Ranked from highest to lowest, the areas were: academic administration, budget administration, personnel administration, and general administration. A comparison of teachers' opinions, categorized by gender, age, educational level, position, and experience, revealed no statistically significant differences at the 0.05 level, both overall and in individual aspects.

Keywords: Participatory management, school administrators.

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีเทคนิค และวิธีการบริหารหลากหลายรูปแบบสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด และเกิดผลสำเร็จขององค์กร การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหารมีอาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะและอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและทุกฝ่ายทุกสถาบัน ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาและการบริหารโดยใช้องค์คณะบุคคล (ธีระ รุญเจริญ, 2567) ตลอดทั้งนำการบริหารโดยอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกคนแสดงออกถึงแนวคิดต่างๆ แต่คงไว้ซึ่งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

การศึกษาสถานภาพของการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยการทบทวนองค์กรเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจากสภาพแวดล้อมภายในมีจุดอ่อน (Weaknesses) ของนโยบายการศึกษาบางอย่างผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ เนื่องจากผู้บริหารบางส่วนยังขาดความตระหนักในการบริหารจัดการศึกษา และประสบปัญหาด้านชุมชน งบประมาณ บุคลากร เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29, 2564)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Administration) นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพราะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมคือการที่ผู้บริหารใช้วิธีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมายแต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมอาจยังมีน้อยมากในสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีการประชุมชี้แจงในการมอบหมายงาน การวางแผนงาน โครงการต่างๆ ไม่ชัดเจนและขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทีมงานวิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 แห่ง เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามสถานบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาประกอบด้วยข้าราชการครู พนักงานราชการ ลูกจ้าง ที่ปฏิบัติงานที่ในโรงเรียนสังกัดสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี 12 แห่ง จำนวนประชากรทั้งสิ้น 462 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี, ธันวาคม. 2568)

1.2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานที่ในโรงเรียนสังกัดสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2568 จะได้ตัวอย่าง จำนวน 210 คน จากกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป เครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มี 4 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารวิชาการ 2. ด้านการบริหารงบประมาณ 3. ด้านการบริหารงานบุคคล 4. ด้านการบริหารทั่วไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Seale Questionnaires) ประกอบด้วย 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ บุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 แห่ง มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) เพื่อทราบสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 แห่ง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ คือระดับความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

5	หมายความว่า	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายความว่า	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายความว่า	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายความว่า	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายความว่า	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของบุคลากรทางการศึกษาที่ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ (ตามตัวแปรอิสระ)

ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ใช้ค่า t-test และ F-test วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสองกลุ่ม หรือมากกว่าสองกลุ่มแล้วแต่กรณี โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษา ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการบริหาร

วิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกเป็นรายด้าน 4 ด้าน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการบริหารวิชาการ	3.96	0.837	มาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.93	0.589	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.84	0.852	มาก
4. ด้านการบริหารทั่วไป	3.77	0.819	มาก
รวม	3.88	0.774	มาก

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามสถานบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
เพศ	0.003		✓
อายุ	.016		✓
ระดับการศึกษา	.149	✓	
ตำแหน่งหน้าที่	.541		✓
ประสบการณ์	.021		✓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

2.1 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ ความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามอายุ พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อมาพิจารณารายด้านพบว่าบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการบริหารงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้อภิปรายผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกรัตน์ ทำจะดี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า 1.การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2. เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมใน

งานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของผู้ให้ ข้อมูล พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .0558

1.ด้านการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล องค์กร หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตประสงค์ ทมะนันต์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ 2) จุดมุ่งหมาย ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำ เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการ 3) กลไกการดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมจาก บุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร 4) การดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การประเมินผล ได้แก่ การประเมินประสิทธิผลจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ความพึงพอใจและความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนีย์ ใจเรือง (2568) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 12. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และฝ่ายงาน 3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 342 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่ม

แบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน 2. การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ความแตกต่างตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะในด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากร การบริหารการเงิน พัสดุ และการติดตามประเมินผล และความแตกต่างตามฝ่ายงาน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะในด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน ควรดำเนินการบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการวางแผนระยะยาว การตรวจสอบต่อเนื่อง และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสนับสนุนในการกำหนดนโยบายวางแผนงานและพิจารณาจัดครูและบุคลากรให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติพร้อมทั้งดำเนินการทันต่อกำหนดเวลา สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น (2560) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ด้านการบริหารบุคคล

4.ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือส่งเสริมสนับสนุนให้มีห้องปฏิบัติการห้องประกอบการที่ทันสมัยและเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี อุทัยรัตนกิจ (2562: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครู เพื่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียนผลการศึกษาผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรวมสำหรับ นักเรียนออทิสติกและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้ปกครองมี ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรวมมากกว่า

อาจารย์และนักเรียน การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นกล ยุทธการจัดการเรียนการสอน และการจัดการ ในห้องเรียนรวมที่มีประสิทธิภาพ องค์ประกอบทางจิตที่ บังคับพฤติกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนรวมมี 6 พฤติกรรม และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมมือ คิดร่วมทำมีผลให้อาจารย์เกิดความ เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถทำให้การบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาของ ผู้บริหารดำเนินไปด้วยความราบรื่น บุคลากรทางการศึกษามีความรักความผูกพันต่อสถานศึกษา การเกิดความรู้สึกที่ดีต่อภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ และมีการวางแผนทำงาน ร่วมกันของครูทุกระดับและทุกสายงาน เช่น สายผู้สอน สายบริหาร และสายสนับสนุนการสอน ทำงานเป็นทีมส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา และที่สำคัญคือผู้บริหารจะได้รับการยอมรับ และเกิดความเชื่อมั่นจากบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่ตนเป็นผู้บริหาร สูงสุด บุคลากรทางการศึกษาเกิดขวัญและกำลังใจ มีความกระตือรือร้นต่อหน้าที่ มีสัมพันธภาพที่ ดีต่อกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลง เกิดการพัฒนาครูเพื่อเพิ่มศักยภาพของงานให้มีประสิทธิภาพ มี การเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูหลายๆ ฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือ ปฏิบัติ ร่วมติดตาม ประเมินผล ซึ่งจะส่งผลดีให้การดำเนินงานของสถานศึกษา มีความคล่องตัว มี ความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องอาศัยปัจจัย หลากหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบให้มีส่วนร่วม ทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ทฤษฎีการสร้างผู้นำ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ โดย ข้าราชการครูและผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีต่างๆ มาบูรณาการ เพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ สภาพการณ์ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา เน้นการทำงานเป็นทีม อาศัย หลักการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผน ตามกระบวนการมีส่วนร่วม ของทฤษฎี 4 ขั้นตอน คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมี ส่วนร่วมในการประเมินผล 4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้การ บริหารงานของผู้บริหาร บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

กนกรัตน์ ทำจะดี (2560) การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต

2 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการ

- ศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม,
จิตประสงค์ ทัศนะนันต์, (2564) รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 9, 3
(พฤษภาคม 2564):1202-1216
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2562). การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครูเพื่อการ
เรียนรู้สูงสุดของนักเรียนผลการศึกษา (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 5 สิงหาคม 2562
เข้าถึงได้จาก [https://kukr.lib.ku.ac.th/db/index.php?/BKN/
search_detail/result/9428](https://kukr.lib.ku.ac.th/db/index.php?/BKN/search_detail/result/9428)
- ธีระ รุญเจริญ. (2560). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส
- เพ็ญพิศ ผาพองยูน (2560) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษา วิทยาลัยสันตพล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29, (2564) รายงานผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 29 : อุดมสำเนา

